

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (L?Ewwel Awla)

22 ta' ?unju 2016 (*)

“Rinviju g?al de?i?joni preliminari – Sitt Direttiva 77/388/KEE – Taxxa fuq il-valur mi?jud – Artikolu 2(1) – Provvista ta' servizzi mwettqa bi ?las – Kun?ett – Xandir pubbliku – Finanzjament permezz ta' tariffa legali obbligatorja”

Fil-Kaw?a C?11/15,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa min-Nejvyšší správní soud (qorti amministrattiva suprema, ir-Repubblika ?eka), permezz ta' de?i?joni tat-18 ta' Di?embru 2014, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fit-13 ta' Jannar 2015, fil-pro?edura,

Odvolací finan?ní ?editelství

vs

?eský rozhlas

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (L?Ewwel Awla),

komposta minn R. Silva de Lapuerta (Relatur), President ta' Awla, J.-C. Bonichot, C. G. Fernlund, S. Rodin u E. Regan, Im?allfin,

Avukat ?enerali: M. Szpunar,

Re?istratur: I. Illéssy, Amministratur,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta tas-17 ta' Di?embru 2015,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

- g?all-Odvolací finan?ní ?editelství, minn E. Nedorostková, b?ala a?ent,
- g?al ?eský rozhlas, minn P. Orct u H. Havlíková, avukati,
- g?all-Gvern ?ek, minn M. Smolek, J. Vlášil, Z. Petzl u T. Müller, b?ala a?enti,
- g?all-Gvern Grieg, minn G. Konstantinos u A. Dimitrakopoulou, b?ala a?enti,
- g?all-Gvern Pollakk, minn B. Majczyna, b?ala a?ent,
- g?all-Gvern tar-Renju Unit, minn V. Kaye, b?ala a?ent, assistita minn P. Mantle, barrister,
- g?all-Kummissjoni Ewropea, minn L. Lozano Palacios u Z. Mal?šková, b?ala a?enti,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali, ippre?entati fis-seduta tas?17 ta' Marzu 2016, tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 2(1) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-liġijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-dħul mill-bejgħ - Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud: bażi uniformi ta' stima (l-Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 23).

2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' tilwima bejn l-Odvolací finanční úřad (direttorat tal-finanzi tal-appell, iktar 'il quddiem id-"direttorat tal-finanzi"), li kien Finanční úřad pro hlavní město Prahu (direttorat tal-finanzi għall-belt ta' Praga, ir-Repubblika Ċeka), u Český rozhlas (Radju Ċek) rigward it-taxxa fuq il-valur miżjud (VAT) li dan jiegħal għaliha fil-kuntest tal-attività tiegħu ta' xandir pubbliku.

Il-kuntest giuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

3 L-Artikolu 2(1) tas-Sitt Direttiva jipprovdi li:

“Dawn li jiegħal għandhom ikunu soġġetti [għall-VAT]:

1. il-provvista ta' oġġetti u servizzi magħmula bi klijent fit-territorju tal-pajjiż minn persuna taxxabbli li ta'ixxi b'ala tali”

4 L-Artikolu 13A(1)(q) tal-imsemmija direttiva jipprevedi li:

“A. *Eżenzjonijiet għal kerti attivitàjiet fl-interess pubbliku*

1. Mingħajr preżudizzju għal disposizzjonijiet oġġettivi tal-Komunità, l-Istati Membri għandhom jentaw li jiegħal ta' kondizzjonijiet li huma għandhom jistabilixxu għal skopijiet biex jassiguraw l-applikazzjoni korretta u l-ara tat-tali eżenzjonijiet u tal-prevenzjoni ta' kawli kwi evażjoni, evitar jew [kwalunkwe] abbuż possibbli:

[...]

q) attivitàjiet ta' radju pubbliku jew entitajiet ta' televiżjoni għajr dawk ta' natura kummerċjali.”

Id-dritt Ċeka

5 Skont l-Artikolu 1 tal-Liġi Nru 484/1991, dwar Český rozhlas, fil-verżjoni tagħha applikabbli għall-kawża prinċipali, jiet ikkostitwita kumpannija tax-xandir, Český rozhlas, li għandu s-sede tiegħu fi Praga (ir-Repubblika Ċeka). Skont din id-dispożizzjoni, Český rozhlas huwa persuna ġuridika li tmexxi l-attiv tagħha stess, tikseb drittijiet u timpjega min imexxiha.

6 L-Artikolu 10 ta' din il-liġi jipprevedi li s-sorsi ta' finanzjament ta' Český rozhlas huma b'mod partikolari t-tariffi radjofoniċi miżbura skont leġiżlazzjoni partikolari u d-dħul ibbażat fuq l-attivitàjiet ekonomiċi tiegħu stess.

7 Skont l-Artikolu 1 tal-Liġi Nru 348/2005, dwar it-tariffi radjofoniċi u tat-televiżjoni, fil-verżjoni tagħha applikabbli għall-kawża prinċipali, it-tariffa radjofonika hija intiża sabiex tiffinanzja s-servizz pubbliku pprovdut minn Český rozhlas.

8 Skont l-Artikolu 2 ta' din il-liġi, it-tariffa radjofonika tiġi allas għal tagħmir tekniku li jista' jirriproduċi individwalment, fuq talba, xandir radjofoniku indipendentement mit-tip ta' riżerzzjoni

(iktar 'il quddiem ir-“ri?evitur tar-radju”), inklu? jekk dan it-tag?mir huwa ddestinat g?al skop ie?or.

9 Skont l-Artikolu 3 ta' din il-li?i, il-persuna taxxabli su??etta g?at-tariffa radjofonika hija l-persuna fi?ika jew ?uridika li hija proprjetarja ta' ri?evitur tar-radju jew dik li, g?alkemm ma hijiex il-proprjetarja ta' tali ri?evitur, i??omm jew tu?a, g?al ra?uni legali o?ra, ri?evitur tar-radju matul mill-inqas xahar.

10 L-Artikolu 7 tal-istess li?i jipprevedi li l-persuna taxxabli g?andha t?allas it-tariffa tar-radju jew it-tariffa tat-televi?joni lix-xandar statutorju, kemm direttament, kemm bl-intermedju ta' mandatarju.

Il-kaw?a prin?ipali u d-domanda preliminari

11 ?eský rozhlas huwa persuna ?uridika ma?luqa bil-li?i, li l-attività prin?ipali tag?ha hija x-xandir pubbliku ta' programmi radjofoni?i.

12 Permezz ta' dikjarazzjonijiet fiskali addizzjonali dwar il-perijodu mix-xahar ta' Marzu sax-xahar ta' Di?embru 2006, ?eský rozhlas wettaq ?ieda supplimentari tad-dritt tieg?u ta' tnaqqis tal-VAT billi eskluda mill-kalkolu tal-koeffi?jent u?at g?at-tnaqqis tal-VAT servizzi li jikkorrispondu mat-tariffi radjofoni?i li t?allsu lillu, li inizjalment huwa kien iddikjara b?ala servizzi e?enti mill-VAT ming?ajr dritt g?al tnaqqis tag?ha. F'dan ir-rigward, ?eský rozhlas sostna li dawn it-tariffi ma kinux jikkostitwixxu l-?las tas-servizz tax-xandir pubbliku pprovdut.

13 Permezz ta' g?axar avvi?i ta' tassazzjoni supplimentari relatati mal-VAT dovuta minn ?eský rozhlas g?al dan il-perijodu, il-Finan?ní ú?ad pro Prahu 10 (uffi??ju tal-finanzi nru 10 g?all-belt ta' Praga, ir-Repubblika ?eka), irrifjuta li jeskludi dawn is-servizzi.

14 ?eský rozhlas ressaq ilment kontra dawn l-avvi?i ta' tassazzjoni supplimentari.

15 Peress li dan l-ilment ?ie mi??ud permezz ta' g?axar de?i?jonijiet tad-direttorat tal-finanzi, ?eský rozhlas ippre?enta rikors kontra dawn id-de?i?jonijiet quddiem il-M?stský soud v Praze (qorti muni?ipali ta' Praga, ir-Repubblika ?eka).

16 Permezz ta' sentenza tas-6 ta' ?unju 2014, il-M?stský soud v Praze (qorti muni?ipali ta' Praga) annullat dawn id-de?i?jonijiet u bag?tet lura l-kaw?a quddiem id-direttorat tal-finanzi.

17 Id-direttorat tal-finanzi ppre?enta appell fuq punt ta' li?i kontra din is-sentenza quddiem il-qorti tar-rinviju.

18 F'dawn i?-?irkustanzi, in-Nejvyšší správní soud (qorti amministrattiva suprema) idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri quddiemha u li tag?mel id-domanda preliminari segwenti lill-Qorti tal-?ustizzja:

“Ix-xandir radjofoniku pubbliku, iffinanzjat mit-tariffi m?allsa skont il-li?i, li l-persuna taxxabli hija su??etta g?alhom g?ar-ra?uni li hija tkun is-sid jew tkun fil-pussess ta' ri?evitur tar-radju jew g?al ra?uni legali o?ra li tag?tiha d-dritt li tu?a l-imsemmi ri?evitur, li l-ammont tag?hom huwa ffissat mil-li?i, jista' ji?i kklassifikat b?ala “provvista ta' o??etti u servizzi mag?mula bi ?las” fis-sens tal-Artikolu 2(1) tas-Sitt Direttiva, li g?andha ti?i e?entata [mill-VAT] skont l-Artikolu 13A(1)(q) tal-imsemmija direttiva, jew jikkostitwixxi attività mhux ekonomika li assolutament ma hijiex su??etta g?all-VAT skont l-Artikolu 2 tas-Sitt Direttiva, u li lanqas ma hija su??etta g?all-e?enzjoni tat-taxxa prevista fl-Artikolu 13A(1)(q) tal-imsemmija direttiva?”

Fuq id-domanda preliminari

19 Permezz tad-domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk l-Artikolu 2(1) tas-Sitt Direttiva għandux jiġi interpretat fis-sens li attività ta' xandir pubbliku, b'al dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, iffinanzjata minn tariffa legali obbligatorja m'allsa mill-persuni proprjetarji jew li jgħommu riċevitur tar-radju u eżerċitata minn kumpannija tax-xandir ma'luqa mil-liġi, tikkostitwixxix provvista ta' servizzi "magħmula bi l-għal" fis-sens ta' din id-dispożizzjoni, iġda eżentata mill-VAT sottom l-Artikolu 13A(1)(q) ta' din id-direttiva, jew fis-sens li tali attività ma tikkostitwixxix tranżazzjoni taxxabli li taqa' ta' il-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-direttiva.

20 F'dan ir-rigward, għandu jifhem li, fil-kuntest tas-sistema tal-VAT, it-tranżazzjonijiet taxxabli jippreżumu l-eżistenza ta' tranżazzjoni bejn il-partijiet fejn ikun stipulat prezz jew korrispettiv għalhekk, meta l-attività ta' fornitur tikkonsisti esklużivament fil-provvista ta' servizzi mingħajr korrispettiv dirett, ma jkunx hemm valur taxxabli u għalhekk dawn is-servizzi ma jkunux suġġetti għall-VAT (ara s-sentenzi tat-3 ta' Marzu 1994, Tolsma, C-16/93, EU:C:1994:80, punt 12; tad-29 ta' Ottubru 2009, Il-Kummissjoni vs Il-Finlandja, C-246/08, EU:C:2009:671, punt 43, u tas-27 ta' Ottubru 2011, GFKL Financial Services, C-93/10, EU:C:2011:700, punt 17).

21 Minn dan jirriżulta li provvista ta' servizzi ma titwettaqx "bi l-għal" fis-sens tal-Artikolu 2(1) tas-Sitt Direttiva, u għalhekk hija taxxabli biss meta teżisti relazzjoni legali bejn il-fornitur u l-benefiċjarju li matulha jkun hemm skambju ta' servizzi reċiproċi, fejn il-għal li jirriċevu l-fornitur jikkostitwixxi l-korrispettiv effettiv tas-servizz mogħti lill-benefiċjarju (ara s-sentenzi tat-3 ta' Marzu 1994, Tolsma, C-16/93, EU:C:1994:80, punt 14; tad-29 ta' Ottubru 2009, Il-Kummissjoni vs Il-Finlandja, C-246/08, EU:C:2009:671, punt 44, u tas-27 ta' Ottubru 2011, GFKL Financial Services, C-93/10, EU:C:2011:700, punt 18).

22 F'dan il-kuntest, il-Qorti tal-Ġustizzja ripetutament iddeċidiet li l-kunġett ta' "provvista ta' servizzi magħmula bi l-għal", fis-sens tal-imsemmi Artikolu 2(1) tas-Sitt Direttiva, jippreżumi l-eżistenza ta' rabta diretta bejn is-servizz mogħti u l-korrispettiv riċevut (ara s-sentenzi tal-5 ta' Frar 1981, Coöperatieve Aardappelenbewaarplaats, 154/80, EU:C:1981:38, punt 12; tat-8 ta' Marzu 1988, Apple and Pear Development Council, 102/86, EU:C:1988:120, punt 12; tat-3 ta' Marzu 1994, Tolsma, C-16/93, EU:C:1994:80, punt 13; tad-29 ta' Ottubru 2009, Il-Kummissjoni vs Il-Finlandja, C-246/08, EU:C:2009:671, punt 45, u tas-27 ta' Ottubru 2011, GFKL Financial Services, C-93/10, EU:C:2011:700, punt 19).

23 Fir-rigward tas-servizz ta' xandir pubbliku inkwistjoni fil-kawża prinċipali, għandu jiġi kkonstatat li ma teżistix relazzjoni legali bejn l-iskema tal-ħlas u l-persuni responsabbli għall-għal tat-tariffa radjofonika, li matulha servizzi reċiproċi jiġu skambjati, u lanqas rabta diretta bejn dan is-servizz ta' xandir pubbliku u din it-tariffa.

24 Fil-fatt, fil-kuntest tal-provvista ta' dan is-servizz, l-iskema tal-ħlas u dawn il-persuni ma huma marbuta minn ebda relazzjoni kuntrattwali jew tranżazzjoni li tinkludi stipulazzjoni ta' prezz, u lanqas minn impenn legali mogħti liberament wieġed lejha l-iskema.

25 Barra minn hekk, l-obbligu li titgħall it-tariffa radjofonika ma jirriżultax mill-provvista ta' servizz li tagħha jikkostitwixxi l-korrispettiv dirett, peress li dan l-obbligu ma huwiex marbut mal-użu tas-servizz ta' xandir pubbliku pprovdut minn l-iskema tal-ħlas mill-persuni suġġetti għal dan l-obbligu, iġda unikament mal-pussess ta' riċevitur tar-radju, u dan indipendentement mill-użu magħmul minnu.

26 Għalhekk, il-persuni li jgħommu riċevitur tar-radju huma obbligati li jgħallu din it-tariffa, ukoll jekk jgħallu dan ir-riċevitur unikament sabiex jismgħu programmi radjofoniċi minn xandara minbarra l-iskema tal-ħlas, b'al programmi radjofoniċi kummerċjali ffinanzjati minn sorsi li ma jinkludux din it-tariffa, għall-qari ta' CD jew mezzi diġitali oħra, jew ukoll għal funzjonijiet oħra li

jkunu disponibbli permezz ta' dan it-tagħmir li jippermetti r-riżazzjoni u li jiġu riprodotti tra'missjonijiet.

27 Minbarra dan, għandu jiġi rrilevat li l-ażżess għas-servizz ta' xandir pubbliku pprovdut minn l-iský rozhlas huwa liberu u bl-ebda mod ma huwa sużżett għall-żlas tat-tariffa radjofonika.

28 Minn dan jirriżulta li l-provvista ta' servizz ta' xandir pubbliku li għandha l-karatteristiċi b'għal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali ma tikkostitwixxi provvista ta' servizzi mwettqa "bi żlas" fis-sens tal-Artikolu 2(1) tas-Sitt Direttiva.

29 L-argument tal-Gvern Żek, li s-sitwazzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali hija partikolari minnabba l-eżistenza ta' relazzjoni legali trijangulari, li fil-kuntest tagħha l-Istat Żek ta lil l-iský rozhlas missjoni ta' interess ġenerali, li tikkonsisti fil-provvista ta' servizz ta' xandir pubbliku, filwaqt li jiġguralu remunerazzjoni fil-forma ta' tariffa obbligatorja, imposta mil-liġi lid-destinatarji ta' dan is-servizz, ma jistax iqajjem dubju dwar din l-interpretazzjoni.

30 F'dan ir-rigward, huwa biżżejjed li jiġi rrilevat li, anki jekk tiġi preżupposta l-eżistenza ta' tali relazzjoni legali trijangulari, mhux biss, hekk kif jiġi rrilevat fil-punt 23 ta' din is-sentenza, ma teżistix rabta diretta bejn is-servizz ta' xandir pubbliku pprovdut minn l-iský rozhlas u din it-tariffa, iġda, hekk kif jirriżulta mill-karatteristiċi ta' din tal-ażżar, kif deskritti fil-punt 25 ta' din is-sentenza, din ma tikkostitwixxi il-pagament ta' prezz għal dan is-servizz.

31 L-istess japplika fir-rigward tal-argument tal-Gvern Żek li l-eżenzjoni prevista fl-Artikolu 13A(1)(g) tas-Sitt Direttiva jkollha sens biss jekk attivitajiet ta' xandir pubbliku b'għal dawk inkwistjoni fil-kawża prinċipali huma kkunsidrati b'għala li jaqgħu taħt il-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-direttiva.

32 F'dan ir-rigward, huwa biżżejjed li jiġi rrilevat, minn naġa, li għalkemm din id-dispożizzjoni tipprevedi l-eżenzjoni ta' "attivitajiet ta' radju pubbliku jew entitajiet ta' televiżjoni għajr dawk ta' natura kummerċjali", din id-dispożizzjoni madankollu hija applikabbli biss bil-kundizzjoni li dawn l-attivitajiet ikunu "sużżetti għall-VAT" fis-sens tal-Artikolu 2 tas-Sitt Direttiva, u, min-naġa l-oġra, li hija ma tistax tiġi interpretata b'mod li jiġi estiż il-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-direttiva, kif iddefinit f'dan l-Artikolu 2.

33 Fl-ażżar nett, fir-rigward tal-parallel imwettaq mill-qorti tar-rinviju bejn is-sitwazzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali u dik fl-oriġini tal-kawża li tat lok għas-sentenza tas-27 ta' Marzu 2014, Le Rayon d'Or (C-151/13, EU:C:2014:185), hemm lok li jiġi kkonstatat li dawn is-sitwazzjonijiet ma humiex paragonabbli.

34 F'dan ir-rigward, għandu jittfakkar li, f'din is-sentenza, dwar kawża li tirrigwarda n-natura taxxabli ta' "allowance għal kura" li fond nazzjonali ta' assigurazzjoni għall-mard kien għallas lil stabbilimenti ta' residenza għal persuni anzjani dipendenti għall-provvista ta' servizzi ta' kura lir-residenti tagħhom, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeżidiet li kienet teżisti rabta diretta bejn il-provvista ta' servizzi minn dawn l-istabbilimenti lir-residenti tagħhom u l-korrispettiv ir-ġevut, jiġifieri din l-"allowance għal kura", b'tali mod li tali allowance kienet tikkostitwixxi l-korrispettiv ta' provvista ta' kura mwettqa bi żlas minn wieġed minn dawn l-istabbilimenti favur ir-residenti tiegħu u taqā, għalhekk, taħt il-kamp ta' applikazzjoni tal-VAT.

35 Issa, fil-kawża prinċipali, mhux biss tali rabta hija nieqsa bejn it-tariffa radjofonika u s-servizz ta' xandir pubbliku pprovdut minn l-iský rozhlas, iġda, hekk kif diġà jiġi rrilevat, il-żlas ta' din it-tariffa ma jaqax taħt il-kuntest ta' relazzjoni legali fir-rigward ta' skambju ta' servizzi reżiproċi, iġda taħt dak tal-eżekuzzjoni ta' obbligu impost mil-liġi.

36 F'dawn i?-?irkustanzi, hemm lok li d-domanda mag?mula ti?i risposta li l-Artikolu 2(1) tas-Sitt Direttiva g?andu ji?i interpretat fis-sens li attività ta' xandir pubbliku, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, iffinanzjata minn tariffa legali obbligatorja m?allsa mill-persuni proprjetarji jew li j?ommu ri?evitur tar-radju u e?er?itata minn kumpannija tax-xandir ma?luqa mil-li?i ma tikkostitwixxix provvista ta' servizzi "mag?mula bi ?las" fis-sens ta' din id-dispo?izzjoni, u g?alhekk ma taqax ta?t il-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-direttiva.

Fuq l-ispejje?

37 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (L-Ewwel Awla) taqta' u tidde?iedi:

L-Artikolu 2(1) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? - Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima, g?andu ji?i interpretat fis-sens li attività ta' xandir pubbliku, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, iffinanzjata minn tariffa legali obbligatorja m?allsa mill-persuni proprjetarji jew li j?ommu ri?evitur tar-radju u e?er?itata minn kumpannija tax-xandir ma?luqa mil-li?i ma tikkostitwixxix provvista ta' servizzi "mag?mula bi ?las" fis-sens ta' din id-dispo?izzjoni, u g?alhekk ma taqax ta?t il-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-direttiva.

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: i?-?ek.